

KURJER WILEŃSKI

NIEZALEŻNY ORGAN DEMOKRATYCZNY.

Redakcja i Administracja: JAGIELLOŃSKA 3,
Telefon 99. Czynne od godz. 9—3 ppoł.
Naczelny redaktor przyjmuje od 2—3 ppoł.
Redaktor działu gospodarczego przyjmuje
od 8—9 wiecz. Rękopisów Redakcja nie zwraca.
Konto czekowe P. K. O. 80.750.

CENA PRENUMERATY: miesięcznie z odnośnikiem do domu lub przesyłką pocztową 4 zł. Zagranicą 7 zł. CENA OGŁOSZEŃ: za wiersz milimetry przed tekstem—25 gr., w tekście—30 gr., za tekstem—10 gr., ogł. mieszkaniowe—10 gr. (za wiersz petitowy) kronika rekl.—nadesłane—35 gr., (za wiersz redakcyjny), nekrologi—25% zniżki, dla poszukujących pracy—50% zniżki, ogł. zagraniczne—50% drożej, ogł. cyfrowe i tabelowe o 20% drożej, ogł. z zastrzeżeniem miejsca 10% drożej, w dniu świętecznym i za-
miejscowe—15% drożej. Układ ogłoszeń 6-cio łamowy na IV stronie 10-cio łamowy. Terminy druku ogłoszeń mogą być przez administrację dowolnie zmieniane.

LITWA A NIEMCY.

Narodowców litewskich, sprawujących dziś rząd w Kownie, oczekuje rychło generalna bitwa. W tych dniach mają się rozpocząć rokowania Litwy o traktat handlowy z Niemcami. Wiadomość powyższa prześlizgnęła się pośród notatek prasowych, nie wzbudzając w Polsce żadnego echa. Tymczasem przed liderami stronnictwa „tautininków” pp. Smetoną i Waldemarą, wyrósł potężny problem, który znaleźć będzie musiał rozstrzygnięcie przy zielonym stole, za którym zasiada, jak się zdaje, już w tych dniach, przedstawiciele Berlina i Kowna.

Stawka, o jaką rozpocznie się gra, nie kończy się na sprawach gospodarczych. Ostatnie posłużą jedynie za środek dla Niemiec do określenia definitywnie stanowiska politycznego Litwy wobec Rzeszy.

Spójrzmy na położenie wewnętrzne rządu w Kownie.

Rząd p. Waldemara przejął 17 grudnia r. ub. drogą zamachu zbrojnego władzę w Republice Litewskiej. Przedstawicielstwo narodowe: Sejm kowieński — odmówiło zaufania nowemu rządowi i zostało rozwiązane w marcu r. b. Od tego momentu Litwą rządzi dyktatura wojskowa w najczystszej formie, posługując się „stanem wyjątkowym”, czyli dają prawdziwie *ius gladii* w ręce państwowej policji i administracji. Co społeczeństwo myśli o obecnych porządkach? Jest to tajemnicą napozór. Ale tylko napozór. Bezustanne represje: areszty i zesłania, przepełniające obóz koncentracyjny w Wornianach zdają się wskazywać przecie, że istnieje w kraju opozycja, która usiłuje walczyć z rządem, mimo rygorów stanu wojennego. Poznanie nastrojów społeczeństwa z prasy jest niemożliwym. Prasa litewska podlega bowiem wojskowej cenzurze prewencyjnej i obrazuje życie polityczne Litwy równie wiernie, jak np. organy prasowe, wychodzące z ZSSR.

Pośrednią wskazówką na nieufność rządu wobec obywateli jest również przemilczanie sprawy ponownych wyborów do Sejmu. Nic nie zapowiada zejścia gabinetu p. Waldemara z drogi łamania konstytucji, na którą wkroczył w grudniu r. ub. Odwołać się do opinii kraju nie śmie, będąc zapewne przekonany, że wybory do Sejmu, bez względu na ordynację wyborczą, którąby zastosowano — porzuciłby obecnych panów położenia, zepchnął ich w nicość.

A przeto nie da się powiedzieć, by stanowisko p. Waldemara w polityce wewnętrznej było mocnym w chwili, gdy stanie on do rokowań z Niemcami o traktat handlowy.

Nie lepiej przedstawia się rzecz, gdy chodzi o moc gospodarczą strony litewskiej w tych rokowaniach.

Bilans handlowy Litwy w pierwszym trymestrze r. bież. wykazał saldo dodatnie. Na 94 miliony litów eksportu wypadło 77 milionów litów wwozu. Dzięki powyższej okoliczności rząd kowieński może

na gardle pozornie niema. Powstrzymanie waluty litewskiej w najbliższym czasie od zachwiania zdaje się zapewnionem. Być może, że właśnie względnie pomyślna jeszcze obecnie sytuacja handlu zagranicznego pcha rząd p. Waldemara ku decyzji przyjęcia obecnie, jaknajrychlej, generalnej bitwy politycznej z Rzeszą Niemiecką.

Mimo bowiem względnie pomyślny stan handlu zagranicznego, fiskus Litwy ma przed sobą zmore, która trapi go coraz silniej: wyczerpywanie się sił płatniczych społeczeństwa.

Pauperyzacja najszerzych mas ludności w państwie litewskim jest zjawiskiem rosnącym crescendo w ostatnich czasach.

Na terenie Kłajpedy wywołuje to najwyższe zaognienie stosunków, obejmując i sferę polityczną. W pozostałych obwodach Litwy wyraża się bankrutem przedsiębiorstw handlowych i przemysłowych w miastach, a masową emigracją ludności rolniczej na wsł. W ciągu okresu zimowego i wiosennego wyemigrowało z Litwy do Brazylii więcej ludności, niż wynosi przyrost naturalny kraju. Ściąganie podatków staje się tedy rzeczą coraz trudniejszą, gdyż kapitał stał się i obiegowy, zaangażowany w rolnictwie, topnieje nieustannie; wartość warsztatu gospodarczego Litwy kurczy się.

Brak gotowizny, rosnąca drożyzna artykułów nierolniczych i trudności otrzymywania kredytu — przyprowadzają najszerze warstwy rolników, zarówno drobnych, jak i średnich, o stan rozpacz.

Powyższy bieg rzeczy mieści w sobie nieuniknioną konsekwencję gospodarczą: załamania się budżetu państwowego w bliskiej przyszłości. Wyczerpywanie się zaś kapitałów, czynnych w produkcji krajowej — wskazuje na rychłe zmniejszenie eksportu, czyli na załamanie się bilansu handlowego (a w konkwencji i płatniczego) państwa.

A więc „carpe diem”. P. Waldemara pod naciskiem konieczności, przewidując groźne jutro, decyduje się na rozpoczęcie rozmów z Niemcami o traktat handlowy nim nie będzie zapóźno, nim z jednej strony pętla ekonomiczna jeszcze się nie zacisnęła, a z drugiej — nim niezadowolone ludności nie przybrało formy, wobec której stan „wyjątkowy” czy „wojenny” okazać się może hamulcem niewystarczającym.

Jest rzeczą oczywistą, że słabość p. Waldemara w rozpoczynających się rokowaniach jest siłą strony przeciwnej. Niemcy posiadają w Kownie sprężyste i ruchliwe przedstawicielstwo polityczne, znające doskonale stosunki miejscowe. Nie ulega więc wątpliwości, że postawią oni twarde warunki rządowi kowieńskiemu, trzymając los jego w garści. Ekonomisci litewscy obliczają, że około 1/3 części emitowanych przez Bank Litewski banknotów jest w posiadaniu Niemiec i że przeto te ostatnie, władne byłoby, rzucając powyższy zapas na giełdę w każdej chwili

doprowadzić „lit” do zachwiania się. Pozatem rynek wewnętrzny Litwy przystosowany jest od szeregu lat do towarów niemieckich i uzależniony od nich.

Ale pominiemy momenty gospodarcze. Stabość stanowiska Waldemara w rozpoczynających się rokowaniach z Niemcami o traktat handlowy jest najniebezpieczniejszą dla przyszłości Litwy, a najbardziej obiecującą dla strony przeciwnej z powodu tego, że Niemcy czują się, jako kontrahent, w położeniu monopolisty.

O tem ich stanowisku decyduje nie zapas „litów” w Banku Rzeszy, ani ilość towarów pruskich w sklepach Kowna i Szawel. Chodzi tu o rzecz znacznie donioślejszą: o przekonania polityczne szefa działającego rządu litewskiego, głowy państwa litewskiego i stronnictwa „narodowców”, któremu przewodzą ci panowie.

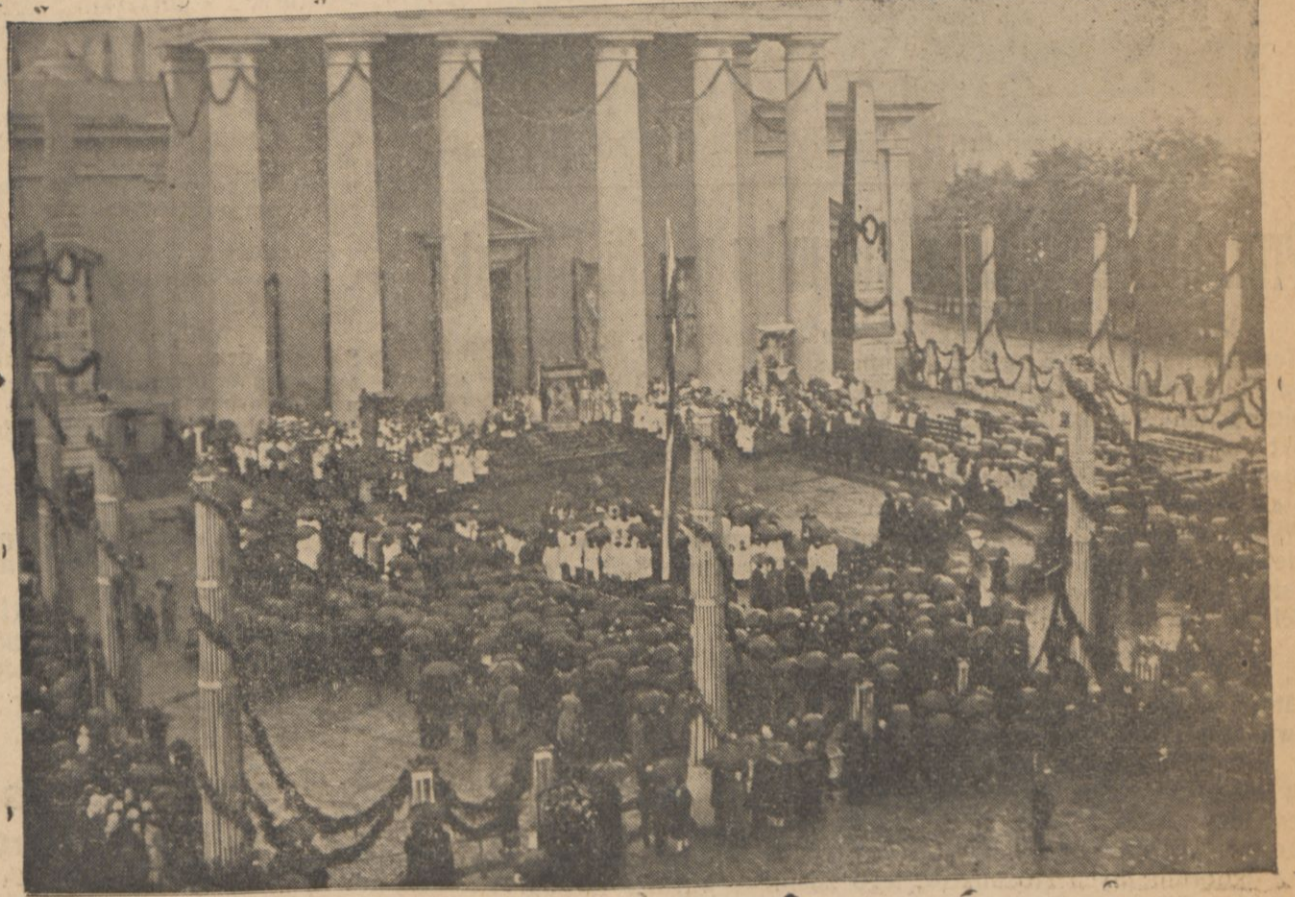
Ani p. Smetona, ani p. Waldemara nie należą do entuzjastów politycznych i nie mierzą „sił na zamiary”. Bardzo powściągliwie, niemal sceptycznie oceniają oni widoki państwowe Litwy na przyszłość. Ważąc wszystkie niebezpieczeństwa, czyhające na niezawisłość państwa litewskiego i na przyszły rozwój kulturalny Litwinów — skłonni są widzieć w Niemczech, jako państwie i w Niemcach, jako typie kulturalno - narodowym, najmniej groźnych swych przeciwników. Są przeto germanofilami z konieczności niejako, zgodnie z zasadą, że gdy muszą wybierać jakieś zło — wybrać należy najmniejsze. Ten stan umysłów pp. Smetony i Waldemara jest, oczywiście, znany Niemcom równie dobrze, jak i słabość gospodarcza kontrahenta litewskiego.

Podczas tegorocznych wiosennych prób poufnych zbliżenia z Litwą, Niemcy przecenili czynnik powyższy i postanowili uzyskać bądź unję celną, bądź też zrobić z Litwy poprostu swoją kolonię w braku innych, utraconych. Zażądali więc traktatu handlowego, który w formie zamaskowanej wprowadzić miał Kowieńszczyznę w obszar celný Rzeszy. To znów jako inny warant projektowanej umowy, żądali klauzuli osiedleńczej oddającej kolonistom niemieckim 15 proc. obszarów rolnych, każdorazowo parcelowanych na podstawie ustawy o reformie rolnej, wykonywanej w państwie litewskim.

Zamach na niezawisłość Litwy, jako państwa i Litwinów — jako odrębności plemiennej, był w tych projektach zbyt jaskrawy, by nie spłoszył najzagorzalszych germanofilów kowieńskich. Zrozumiano w Berlinie, że żądania powyższe były zbyt drastyczne. Należy się więc spodziewać, że w nadciągających obecnie rokowaniach pomiędzy Litwą a Niemcami ożyją one w innej formie, łagodniejszej, poprawniejszej z wyglądu, lecz równie skutecznej w działaniu, obliczonej na dłuższą metę.

P. Waldemara bez poważniejszej pożyczki zagranicznej, która

Uroczystości koronacyjne.

Nabożeństwo przed Katedrą.

Konferencja mniejszości narodowych.

RYGA, 9. VII. (ATE). Podczas obrad konferencji przedstawiciele mniejszości narodowych pos. Uliuz wygłosił referat o stosunkach polsko-niemieckich.

Oprócz obrad plenarnych obradowała komisja mniejszości niemieckich, do której weszli sen. Neuman z Poznania i pos. Uliuz. Komisja uchwaliła wydawać w języku niemieckim czasopismo, poświęcone mniejszościom pod nazwą „Naród i Państwo”.

Po południu przedstawiciele konferencji podejmowani byli przez ministra spraw zagranicznych Zelensa oraz przez poselstwo niemieckie. Kongres mniejszości ze swej strony wydał bankiet, na którym obecni byli premier, ministrowie oraz szereg polityków.

Zajście na granicy włosko-francuskiej.

PARYŻ, 9. VII. (Pat.) Pisma donoszą: Ministerstwo Spraw Zagranicznych po otrzymaniu wiadomości, iż żołnierze włoscy przekroczyli granicę francuską koło Isoli, polecilo ambasadorowi francuskiemu w Rzymie zwrócić uwagę rządu włoskiego na ten incydent.

Należy zaznaczyć, że żołnierze włoscy, ostrzeżeni przez francuskich strażników celných, cofnęli się niezwłocznie za granicę.

„Matin” donosi, że po otrzymanej przez Ministerstwo Spraw Zagranicznych w godzinach wieczornych depeszy z Rzymu, incydent ten należy uważać za zlikwidowany.

odżywiłaby upadającą z anemii gospodarkę Litwy, nie może liczyć na długotrwałą bierność społeczeństwa, znoszącego narzucone sobie jego rządu. Natomiast ma wiele powodów do mniemania, że podnosząc gospodarczo wycieńczony kraj — zasłużył sobie na wdzięczność jego i otworzył perspektywę umocnienia się przy władzy swemu stronnictwu.

Ponieważ zaś premier litewski liczy się poważnie, i nie od dziś, z koniecznością znaczniejszych ustepstw politycznych na rzecz Niemiec — wydaje się przeto rzeczą prawdopodobną, że rozpoczynające się układy Litwy z Niemcami doprowadzić mogą do wyniku pozytywnego.

Rząd p. Waldemara uszczęśliwi, być może, Litwę kredytem inwestycyjnym, a Rzesza Niemiecka pozyska nad Niemnem kraj lenny, a więc tytuł międzynarodowo-prawny do uważania się za państwo oplekujące Litwy i za czynnik najbardziej uprawniony do obrony pozyskanych tam przywilejów wobec innych czynników.

A. C.

Zmiany w Ministerstwie Przemysłu i Handlu.

(Tel. od wł. kor. z Warszawy)

W Ministerstwie Przem. i Handlu przygotowuje się szereg ważnych zmian. Mianowicie, w najbliższych dniach b. minister Przem. i Handlu p. Olszewski zostaje mianowany dyrektorem departamentu morskiego w związku z emigracją działaczością rządu, zmierzającą do powiększenia i usprawnienia polskiej floty handlowej.

Jeden z najważniejszych departamentów tego Ministerstwa będąc obsadzony przez jakiegoś znajomego fachowca. Wedle pogłosku miał nim być znany przemysławiec z Małopolski p. Bataglja. Jednakże w ciągu dnia wczorajszego kandydatura p. Batagli upadła. Dyrektorem departamentu handlowego został natomiast p. Sokołow attache handlowy poselstwa skiego w Pradze czeskiej, nasienie w Paryżu.

Uroczystości koronacyjne.

Marszałek Piłsudski przed frontem kompanii honorowej w chwili po przybyciu do Wilna.

Komitet
Wojewódzki
Wileński
L.O.P.P.

Dziś 10 VII. ZAWODY LOTNICZE 11-go Myśl. p. lotn.
na lotnisku w Porubanku. Początek o godz. 14-ej.

Dojazd na Porubank specjalnym pociągiem o godz. 13 min. 25 oraz autobusami, odchodzącymi z placu Katedralnego z pod gmachu Województwa. Pociąg powrotny o godz. 20-ej.

Podczas zawodów przygrywa orkiestra wojskowa. Bufet na miejscu.

Ceny biletów: siedzące 2 zł., wejściowe 1 zł., dla uczniów i żołnierzy 50 gr., dla członków L.O.P.P. 50% rabatu. 4814

Komitet
Wojewódzki
Wileński
L.O.P.P.

SPRZEDANO WIĘCEJ NIŻ DWA MILIONY STOIKÓW.

MŁODOŚĆ i PIĘKNOŚĆ nadaje KAŻDEJ TWARZY KOBIECIEJ krem CAZIMI METAMORFOSĄ

USUWA RADYKALNIE PIEGI, WĄGRY, ZMARSZCZKI, OGORZAŁOŚĆ I INNE DEFEKTY CERY.

PRZEGLĄD LITEWSKI.

Od Redakcji.

Znaczenie zagadnienia litewskiego opinia polska narazicie zaczyna doceniać. Jeśli głosi prasy w tej dziedzinie są dość skąpe, pochodzi to w pierwszym rzędzie z braku wyczerpujących i możliwie bezstronnych informacji. Tę lukę będziemy się starali zapełnić, inaukurując nasz „Przeгляд litewski”, który ukazywać się będzie narazie raz na tydzień w niedzielę w zasadzie w objętości jednej kolumny druku. Nawiązaliśmy kontakt z szeregiem wybitnych znawców stosunków litewskich, korzystając również

będziemy ze współpracy Wileńskiego Biura Informacyjnego, jedynie dotąd placówki prasowej, poświęconej specjalnie sprawom litewskim. Zdajemy sobie sprawę, że wiele pracy wypadnie nam jeszcze włożyć, by czytelnikom naszym dać w możliwie skondensowanej formie ciekawostki interesujących go informacji. Będziemy pracować nad podniesieniem poziomu naszego działu litewskiego i nad rozszerzeniem go, dając narazie skromny jego zaczątek.

Optymizm gospodarczy Litwy.

Pomimo głosów prasy zagranicznej i krajowej o ciężkiej sytuacji ekonomicznej Litwy, optymizm czynników rządzących trwa w dalszym ciągu i wyraz temu daje pótrużędowy organ Litwy „Lietuva” Nr. 124, wskazując, że wszystkie te opinie są błędne. Urodzaj (oziminy) według komunikatów władz powiatowych podobno zapowiada się w r. b. pomyślnie, mimo chłódów w miesiącach kwietniu i maju. Handel zagraniczny, a zwłaszcza eksport stale się zwiększa i niema powodów do obawy o zmianę na gorsze. Świadczy o tym poniższa tabelka.

	Eksport (w milion. lit.)	Import (w milion. lit.)	Różnica dotadnia (za 4 pierwsze miesiące)
1922	18	21	- 3
1923	35	46	- 11
1924	80	73	+ 7
1925	79	84	- 5
1926	91	70	+ 21
1927	94	77	+ 17

Z powyższej tabelki rzeczywistość wynika, że bilans handlowy w pierwszych miesiącach lat ub. był aktywny, przyczem najwięcej wzrósł eksport produktów rolniczych i bydła.

W ciągu stycznia i lutego roku ub. wywieziono żywego bydła na sumę 4.959 tys. litów, w r. b. na sumę 7.267 tys. litów; koni w odpowiednich okresach na sumę 1.581 tys. litów i na 4.639 tys. lit.; produkt. żywnościowych w r. ub. 5.077 tys. litów w r. b. 7.265

Z podanego wyniku, że eksport ma się kształtować dodatnio, lecz nie tylko z tych pozycji układa się bilans handlowy. Jak poprzednio już pisaliśmy w Nr. 105 bilanse handlowy i płatniczy Litwy układają się na r. b. prawdopodobnie ujemnie, lecz wobec tendencji cyfr podawanych przez pisma i informacje oficjalnej statystyki „Lietuvos Ukios” trudno stwierdzić prawdę liczbowo, wyprowadzać możemy wnioski jedynie na podstawie danych i ocen pism zagranicznych oraz krajowych, starających się przeprowadzić ścisłą ocenę sytuacji gospodarczej.

„Lietuva” podaje, że firmy zagraniczne zmieniły swój dawny stosunek do Litwy i proponują kredyty na nader wygodnych warunkach. Tymczasem „Lietuvos Zinios” Nr. 134 z dn. 17.VI r. b. na podstawie wywiadu u premiera Woldemarasa podaje, że rząd ofert pożyczkowych nie akceptuje ze względu na uciążliwe warunki ofert. Tyle w tej chwili co do różnorodnego ujmowania sprawy pożyczkowej oraz informowania społeczeństwa o sytuacji chociażby pożyczki, a wiadomym jest, że gospodarkę litewską bez dopływu kapitałów obcych w przedkim czasie nie da się uporządkować.

Zaniebane i opuszczone rolnictwo na Litwie potrzebuje do podniesienia swej wydajności nie mniej inwestycji, co i przemysł litewski. Finanse kraju obecnie poddają temu nie mogą. Rząd Litwy ma zamiar „podtrzymać rolnictwo”, wolnymi kredytami uzależniając udzielenie tych sum od stanu budżetu i bilansu handlowego — czyli urzeczywistnienie — realizacją tych kredytów dla rolnictwa staje się problematyczną.

„Lietuva” podaje, że suma udzielonych kredytów zwiększa się; do maja r. ub. udzielono kredytów na sumę 45 milion. litów, gdy w r. b. 58 milj. litów, a więc różnica ta ma wywołać potaniecie kredytu *) „Lietuvos Zinios” nas informuje, że kredyt jest drogi nie

*) Mniej więcej 10 litów = 1 dolar.
*) W r. ub. gotówki w obiegu było na sumę 92 mil. litów, w r. b. — 99 milionów litów Wkłady w Banku Litewskim wzrosły z sumy 22 milj. litów r. ub. do 38 milj. litów. Fakty te mają zaprzeczyc i zadać kłam pogłoskom o fatalnym stanie gospodarczym.

Reforma rolna na Litwie w r. 1926.

„Lietuvos Ukios” podaje szczegółowe dane o wynikach i stanie reformy rolnej w r. 1926.

W listopadzie 1925 r. Zarząd Reformy Rolnej ułożył plan prac na 1926 r. Według planu tego przewidziano parcelację 117.900 ha gruntów dworskich oraz parcelację na osiedla pojedyncze 89 tys. ha gruntów wioskowych. Ogółem więc reforma rolna obejmowała 206.900 ha. Powyższy plan odpowiadał stanowisku ówczesnego ministra rolnictwa p. M. Krupawicziusa, zwolennika pośpiesznej reformy rolnej. Parcelacja zaś wioskowych gruntów na osiedla pojedyncze do dziś uchodzi jeszcze za kwestję podzędną.

Tabela niżej podana wskazuje przeznaczone do parcelacji w 1926 r. grunta dworskie i wioskowe w poszczególnych powiatach.

Powiaty	Ziemia dworska w ha	Ziemia wioskowa w ha
Olicki	5.200	5.500
Birżański	7.000	9.000
Kowieński	10.000	5.000
Kiejdański	10.000	4.000
Kretyngoski	5.000	4.000
Marjamp., Sejneński	1.700	—
Możejkowski	5.000	9.000
Poniewieski	8.500	8.500
Rosieński	10.000	4.000
Rakiski	6.000	6.000
Szawelski	10.000	10.000
Taurogski	6.000	4.000
Telszewski	5.000	5.000
Trocki	6.500	4.000
Wilkomierski	9.000	5.000
Uciański-Jezioroski	7.000	5.000
Wolkowsko-Szacki	6.000	1.000
Ogółem	117.900	89.000

Wywłaszczenie gruntów dworskich.

W r. 1926 wywłaszczono 66.482 ha gruntów dworskich. W liczbie tej było sporo dworów o obszarze mniejszym niż 200 ha. Dwory takie wywłaszczono w powiatach gdzie reforma rolna miała się ku końcowi, jak np. w pow. Wolkowskim, Szackim, Olickim i in. Ogółem wywłaszczono w 1926 r. gruntów dworskich o wiele mniej, aniżeli na ten cel przeznaczono, tłumaczenie mamy szukać w tem, że r. 1925 zadużo już wywłaszczono. Obszar gruntów dworskich wywłaszczonych w poszczególnych powiatach wynosi:

Nazwa powiatów	ha
1. Olicki	804
2. Birżański	3.248
3. Jezioroski	144
4. Kowieński	4.839
5. Kretyngoski	1.914
6. Kiejdański	7.173
7. Marjampolski	298
8. Możejkowski	3.661
9. Poniewieski	5.539
10. Rosieński	7.495
11. Rakiski	1.576
12. Sejneński	1.015
13. Szakowski	660
14. Szawelski	9.253
15. Trocki	1.678
16. Telszewski	4.099
17. Taurogski	2.372
18. Wilkomierski	5.399
19. Uciański	4.266
20. Wolkowski	1.049
Razem	66.482 ha.

W pow. Jezioroskim, marjampolskim, sejneńskim, trockim, wolkowskim Wywłaszczono wszystkie niemal dwory. Pozostały jedynie dwory, liczące 90 — 100 ha.

Parcelacja gruntów dworskich.

Reformę rolną uchwalono głównie ze względu na potrzebę zaopatrzenia w ziemię niemających i b. wojskowych i przyjęto zasadę, że należy zaopatrzyć w ziemię jak największą ilość osób, nadając chociażby przynajmniej po 2 ha. Ogólnie jednak małorolni na reformie rolnej mało zyskali, gdyż w przeważającej części otrzymali tyle ziemi, iż na każdego wypadło najwięcej po 4—6 ha. Szczęśliwsi tylko mogli uzyskać 8 ha.

Warunki zaś gospodarowania na wydzielonych osadnikom i małorolnym przez Urząd Reformy Rolnej działkach są naderwyczej niepomyślne.

Przy pośpiesznym przeprowadzeniu reformy rolnej, zapomniano o potrzebie stworzenia dla osadników dogodnych warunków pracy na roli i udzielaniu niezbędnych kredytów. (Mowa o tem wyżej — optymizm gospodarczy Litwy).

W/g danych statystycznych Dep. Urzędzeń Rolnych rozparcelowano w r. 1926 — 98.916 ha. gruntów dworskich, tworząc z tego 9032 działki.

Ogólny obszar rozparcelowanych gruntów.

Zaznaczyć należy że do obszaru rozparcelowanych w r. 1926 gruntów dworskich wchodzi również pozostawione dworom normy rolne, które na r. 1926 wyniosły około 15—20% czyli około 15—20 tys. ha.

Tak duży odsetek powstał wskutek tego, że w r. 1926, rozparcelowano znowu wiele dworów o obszarze mniejszym niż 200 ha.

Wycieczka dziennikarzy litewskich do Finlandji.

P/g posiadanych danych do dnia 1-go stycznia 1927 r. rozparcelowano ogółem około 2.400 dworów, o obszarze 500 tys. ha, stwarzając około 50 tys. parcel. Działek zawierających 8 do 20 ha jest około 28 tys. o obszarze mniej więcej 260 tys. ha. Ziemię pozostałą sprzedano z licytacji lub obdzielono nią miasteczka. K. B.

Życie wewnętrzne Litwy.

(KRONIKA).

Prasa litewska o Słowackim.

W Nr. 10—11 litewskiego pisma ilustrowanego „Naujas Zodis” znajdujemy artykuł Piotra Wojczunasa p. t. „Juliusz Słowacki” z portretami poety. Wojczunas, wybitny litewski krytyk i literat, w artykule tym m. in. pisze: „Obecne zabiegi społeczeństwa polskiego nad sprowadzeniem prochów twórcy „Króla Ducha” są objawem nader znamienym. Czy nie rodzi się w psychice polskiej nowa epoka. Odłożył na bok niepotrzebnie błyskający miecz i stał „królami ducha”, krzewicielami miłości woli i służenia sobie, swym sąsiadom i całej ludzkości?”

Również „Lietuvos Zinios” zamieściły notatkę o Słowackim i jego znaczeniu dla narodu polskiego, zaopatrzoną w podobiznę autora „Króla Ducha”. Są to jedynie dwa pisma, które wzmiankowały o uroczystościach Słowackiego. Wszystkie inne pisma, a nawet urzędowa „Elta” nie dały nawet krótkiej depeszy o złożeniu na Wawel zwłok wielkiego poety.

Litwini amerykańscy.

Dnia 29 czerwca o godz. 8 min. 30 przybyła do Kowny z Kłajpedy część wycieczki Litwinów amerykańskich w liczbie około 20 osób, przybyłych do Litwy okrętem „Lituanian”. Część z nich po upływie paru miesięcy wraca do Ameryki, kilku zaś zamierza pozostać na Uniwersytecie Litewskim. W czasie spotkania na dworcu dokonano zdjęć filmowych. W drodze do Kowny Litwini amerykańscy byli wszędzie owacyjnie witani. Wygłaszano serdeczne mowy. W związku z przybyciem gości organizowany został „tydzień sportowy”, który będzie trwał od 24 do 31 lipca włącznie.

Zezwolenie na chodzenie w Kownie w nocy od godz. 4-ej.

Dotąd ruch w Kownie był

wstrzymany od godz. 12 do 6-tej rano. „Idische Stimme” dowiaduje się, iż w najbliższych dniach chodzenie po Kownie w nocy będzie zakazane jedynie od 1 — 4 ej.

Wycieczka dziennikarzy litewskich do Finlandji.

Dnia 6 lipca wyjechała do Finlandji wycieczka dziennikarzy litewskich, zaproszonych przez finlandzki związek dziennikarzy. Wycieczka wyjechała w następującym składzie: wiceprezes związku dziennikarzy M. Szalcius, pomocnik redaktora naczelnego „Lietuvy” M. Bagdonas, redaktor „Rytasa” Turauskas, przedstawiciel „Liet. Zinios” Dajide, przedstawiciel „Trimitasa” Obolewiczus, przedstawiciel „Darbininkasa” Katilius, przedstawiciel prasy poświęconej sprawom wojskowym maj. Steponajtis, przedstawiciel „Socjaldemokratasa” Bielinis i Ruseckas. W niedzielę 17 lipca uczestnicy wycieczki przyjadą do Helsingforsu, gdzie zabawią jeszcze jeden dzień i 23 lipca wyjadą z powrotem okrętem do Tallinu. Oprócz Litwinów w wycieczce wezmą również udział lotewscy i estońscy dziennikarze.

Usuwanie szyldów nielitewskich.

„Idische Stime” podaje, iż dnia 4 b. m. policja kazała właścicielom niektórych sklepów żydowskich pozdejmować szyldy z napisami żydowskimi. Naczelnik policji wyjaśnił kupcom, iż stare rozporządzenie, zakazujące używania szyldów w językach mniejszościowych, dotąd obowiązuje i jeżeli policja dotychczas zezwalała na wywieszenie zakazanych szyldów, to należy to kłaść jedynie na karb przeoczenia. Naczelnik policji przeto nakazał urzędnikom policyjnym, aby w przyszłości nie zezwalał na podobne wykroczenia, pozostawiając jedynie szyldy, które istnieją obecnie.

Naczelnik zaś Kowny i powiatu Czapliskas wyjaśnił współpracownikom

081500
081627
kowi „Idische Stimme”, iż stare rozporządzenie, nakazujące używania jedynie szyldów w języku litewskim zostało już oddawna uchylone. Obecnie rozporządzenie w tym przedmiocie przewiduje jedynie, iż napis w języku litewskim powinien zajmować połowę szyldu i zawierać przepisy co do jego wyglądu. Policja może zażądać usunięcia szyldu lub przerobienia jego jedynie w tym wypadku, ile sprzeciwia się on rozporządzeniu. Napis żydowski na szyldzie nie może być jednak powodem, by szyld usunięto.

Lot Paryż—Kowno bez lądowania.

Dnia 15-go lipca wyleci z Paryża do Kowny, nie lądując w drodze, francuski lotnik wojenny, porucznik 34 pułku lotniczego de Vitrolles. W ten sam sposób de Vitrolles poleci z Kowny z powrotem do Paryża. W związku z podróżą lotnika francuskiego de Vitrolles do Kowny dnia 6-go lipca zostało zwołane nadzwyczajne zebranie litewskiego klubu lotniczego na którym uchwalono zorganizować przyjęcie dla gościa. W tym celu zostanie zwołana narada przedstawicieli rozmaitych organizacji.

Dożywnia emerytura wdowy po g. Kleszczyńskim.

Jak podają pisma, Rewolucyjna Rada Wojenna w Moskwie zwróciła się do Rady Komisarzy Ludowych z wnioskiem o wyznaczenie emerytury dożywniej dla wdowy po rozstrzelanym w Kownie za szpiegostwo na rzecz Sowieków, b. naczelniku sztabu armji litewskiej gen. Kleszczyńskim. Po rozstrzelaniu jej męża wyjechała p. Kleszczyńska do Moskwy.

„Berson”,
gumy istny cud
Dają lekki, elastyczny chód.

4148

SPORT.

Pierwszy dzień zawodów lekkoatletycznych o mistrzostwo Polski.

W Warszawie rozpoczęły się zawody lekkoatletyczne o mistrzostwo Polski. Pierwszy dzień przyniósł wspaniały rekord polski w biegu na przestrzemi 1500 mtr. ustanowiony przez Forsyia w czasie 4 m. 6 sek. Drugie miejsce zajął Malanowski o pół metra w tyle, trzecie Jaworski, czwarte Malicki.

lune wyniki były następujące: przedbiegi 100 m.: 1 przedbieg 1) Sikorski 11,4 sek., 2) Dobrowolski 11 przedbieg 1) Szanajch 11,4 s., 2) Skierczyński, 11 przedbieg 1) Kasperkiewicz 11,6 sek., 2) Nowak. Rzut kulą dowolną ręką 1) Gorski 12 m. 70 ctm., 2) Baran 12 m. 50 ctm., 3) Łucki 12 m. 40 ctm. Rzut kulą oburącz 1) Urbaniak 22 m. 71,5 ctm., 2) Gorski 22 m. 38 ctm., 3) Baran 21 m. 57,5 ctm.

Przedbiegi na 400 m. 1 przedbieg 1) Rothert 52,4 sek., 2) Zuber, 11 przedbieg 1) Kostrzewski 51,6 sek., 2) Korolkiewicz, 11 przedbieg 1) Weiss 53,2 s., 2) Rjek. Skok wwyż: 1) Mierzejewski 1 m. 70 ctm., 2) Nowak 165 ctm., 3) Nowosad 165 ctm. Przedbieg na 400 mtr. przez płotki 1 przedbieg 1) Korolkiewicz 59,6 sek., 2) Antes, 11 przedbieg 1) Kostrzewski 60 sek., 2) Meyro. Skok o tyczce: 1) Adamczak 3 m. 50 ctm., 2) Kzeczka 3 m. 50 ctm., 3) Wiczorek 3 m. 40 ctm. Dziś dalszy ciąg zawodów o g. 17-ej.

Nie zwlekaj, a daj ile możesz na Polski Czerwony Krzyż!

„Bawiliśmy się doprawdy wysmienicie”

mówi się niejednokrotnie po teatrze, tańcu lub zabawie, a nie zastanawia się nad tem, jak dalece przyczyniają się do wywołania tego doskonałego wrażenia spożyte tamże wyroby czekoladowe.

Każdy gościnny dom posiada zapas czekoladek, albowiem one nadają się najlepiej jako poczęstunek dla gości i wywołują miły nastrój towarzyski.

I tak czekoladki stały się symbolem zadowolenia a szczególnie czekoladki SUCHARD wywołują prawdziwą radość u młodych i dorosłych.

We własnym interesie żądajcie tylko najlepszych czekoladek SUCHARD.

Każde pudełko czekoladek SUCHARD w naderwyczej eleganckim opakowaniu zawiera czekoladki w najlepszym i oryginalnym smaku.

SUCHARD wytwórcy czekolady:

VELMA MILKA BITTRA

KRONIKA.

Niedziela 10 lipca

Dziś: 7-miu braci męcz. Jutro: Pelagii P. M. Wschód słońca—g. 3 m. 24 Zachód „ g. 19 m. 57

OSOBISTE.

Wyjazd p. wojewody do Nowicz. W związku z otwarciem... Zmiana granic województwa wileńskiego.

URZĘDOWA

Zmiana granic województwa wileńskiego. Przed rokiem zostały włączone do powiatu wileńskiego-trockiego...

Jak się jednak później okazało powody, dla których powiat lidzki starał się pozbyć wspomnianych gmin były zupełnie inne.

Nic więc dziwnego, że gmina koniawska była dla wydziału powiatowego wileńsko-trockiego powiatu niepotrzebnym balastem...

zainteresowanych wojewodów, po czym zostanie przesłana do Ministerstwa Spraw Wewnętrznych...

WOJSKOWA

Ochrona bobrów. Rozkazem D. O. K. III wszyscy wojskowi zostali ostrzeżeni, że w żadnym wypadku nie wolno im zabijać, niszczyć, lub strzelać do bobrów...

Licytacja koni wojskowych. We wtorek dnia 12 lipca b. r. o godzinie 10-ej rano odbędzie się na rynku Kalwaryjskim przetarg wybrakowanych koni wojskowych...

Z IZBY SKARBOWEJ

Niepodjęty depozyt 100 dolarowy. Izba Skarbowa podaje do wiadomości, że posiada depozyt w pdstaci i obligacji 6 proc. pożyczki dolarowej nominalnej wartości 100 dolarów złożonej przez p. Czechowicza...

Właściciel omawianego depozytu, ewentualnie jego spadkobiercy, mogą się zgłosić do Izby Skarbowej celem podjęcia tego depozytu.

Wrazie niezgłoszenia się właściciela w terminie prawnie przewidzianym, depozyt zostanie przelany na dochód Skarbu.

SAMORZĄDOWA.

Zakończenie wyborów do Rad Gminnych w pow. wileńsko-trockim. W dniu wczorajszym zostały zakończone prace wyborcze do Rad Gminnych powiatu wileńsko-trockiego...

Wybory do sejmiku pow. wileńsko-trockiego. W związku z zakończeniem akcji wyborczej do Rad Gminnych w powiecie wileńsko-trockim w najbliższych dniach mają nastąpić wybory do sejmiku powiatu wileńsko-trockiego...

zostaną wybory do Wydziału Powiatowego, który składa się z 6 członków z wyboru i przewodniczącego w osobie starosty...

SANITARNA

Z opieki higieniczno-lekarskiej w szkołach powszechnych. Przeprowadzone w miesiącu czerwcu badania higieniczno-lekarskie w szkołach powszechnych m. Wilna dały wyniki następujące...

Niezależnie od tego skierowano do przychodni 189 dzieci i przeprowadzono 3 badania ambulatoryjne.

WYSTAWY.

Ostatnie dni Wystawy Ostrobramskiej i wystawy ku czci Słowackiego. Powyższe wystawy, mieszczące się w murach uniwersyteckich, a zorganizowane staraniem Dyrekcji Biblioteki Uniwersyteckiej...

Wystawa obrazów warszawskich artystów malarzy, otwarta codziennie od godz. 10-tej r. do 7-ej wiecz. w sali Klubu Handlowo-Przemysłowego w Wilnie...

ARTYSTYCZNA.

Wystawa obrazów warszawskich artystów malarzy, otwarta codziennie od godz. 10-tej r. do 7-ej wiecz. w sali Klubu Handlowo-Przemysłowego w Wilnie...

Wystawa będzie otwarta jeszcze tylko do piątku dnia 15-go b. m. Wystawa fotografii krajoznawstwa wileńskiego...

działku o połowę t. j. 30 gr. dla dorosłych i 15 gr. dla młodzieży i szeregowych.

SPRAWY ROLNE.

Z posiedzenia Okr. Komisji Ziemiańskiej w dniu 8 b. m. odbyło się pod przewodnictwem naczelnika biura Okręgowego Urzędu Ziemiańskiego p. W. Jodko jawne posiedzenie Okręgowej Komisji Ziemiańskiej...

ROZNE.

Z królestwa prezesa Dyrekcji Kolejowej w Wilnie p. inż. Staszewskiego. Kazimierz Dąbrowski pracował jako kancelista od pierwszych dni istnienia kolejnictwa polskiego...

Po zwolnieniu się z wojska pracował w Dyrekcji Wileńskiej P.K.P. W roku 1923 został powołany do wojska celem doszyczenia swej powinności wojskowej...

W dniu 11-go maja r. b. Związek Okręgowy Z. Z. K. pismem za Nr. 1468 poraz szósty interweniuje w tej sprawie, a dyrekcja P. K. P. w Wilnie dalej milczy jak milczała.

Nadmienić należy, że Dąbrowski jest obarczony rodziną, i niema żadnych środków do życia. My zaś ze swej strony pytamy p. prezesa Staszewskiego...

Reprezentanci p. wojewody w dniu zawodów sportowych. W dniu dzisiejszym odbędą się w Porubanku o godzinie 1-ej po południu popisy lotnicze na rzecz budowy Stadionu Sportowego w Wilnie...

Na popisach tych p. wojewódę będzie reprezentował wice-wojewoda p. Malinowski.

W zawodach kolarskich, które odbędą się na boisku 6 p. p. Leg. Komitet Wychowania Fizycznego i Przeprosobienia Wojskowego reprezentować będzie p. prof. Patkowski.

Teatr i muzyka.

„Reduta“ na Pohulance. Koncert Musi Dejches. Dziś o godz. 4-ej popoł. w gmachu Reduty na Pohulance przed wyjazdem zagranicę odbędzie się tylko jeden występ świetnej tancerki 6-cio letniej Musi Dejches...

Teatr Polski (sala „Lutnia“). Dziś po raz drugi „Dybuk“ Anskiego w realizacji scenicznej An. reżysera Marka. Dekoracje prof. W. Drabika. Jutro po raz trzeci „Dybuk“.

Radjo.

NIEDZIELA 10 lipca. Warszawa 10 kw. 1111 m.

- 12.00. Komunikat lotniczo-meteorologiczny. Komunikaty P.A.T. Nadprogram 13.45. Odczyt p. t. „O czym należy pamiętać przy hodowli drobiu w okresie letnim“...

Budowa radiostacji nadawczej w Wilnie.

Jak nas informują w ostatnich tygodniach Komitet Budowy Radiostacji Nadawczej w Wilnie poszukuje b. energicznie placu pod budowę wspomnianej radiostacji.

Na wileńskim bruku.

Smiertel-a kąpiel. Bernard Sawedo zamieszkały Nadleśna 5 kąpiąc się utonął w rzece Wilji.

Listy do Redakcji.

Wielmożny Panie Redaktorze! Upżęmię proszę o łaskawie umieszczenie w Swem poczytnym piśmie niniejszego oświadczenia, które zgłaszam w imieniu wydawnictwa „Zródło Mocy“.

Rozmaitości.

Piękność przyczyną samobójstwa.

W kościele św. Marka w Wenecji kłęczący przed ołtarzem młodą kobietę, niepospolitej urody. Z rąk jej spływała na ziemię krew, kobieta jednak starała się to ukryć i robiła widoczne wysiłki...

LECZNICA i SZPITAL Litewskiego Stowarzyszenia Pomocy Sanitarnej

W przychodni przyjmują lekarze specjalści: Choroby dziecięce od 11 — 12 i od 2 1/2 — 3; choroby wewnętrzne od 10 — 4; chirurgiczne od 1 — 2; kobiece 11 — 1; oczu 11 — 2; uszu, nosa i gardła 2—4; zębów 10—11; skórne i weneryczne 2—3; nerwowe 1—2.

Gabinet Roentgena i elektro-leczniczy

Leczenie promieniami, fotografowanie, prześwietlanie, elektryczne wanny, elektryczny masaż. Laboratorium analityczne. 4499

„Helios“ Wileńska 38. Kino-Teatr

CYRK Warszawski na pl. Łukiskim. Dziś w niedzielę 10 lipca 2 przedstawienia o godz. 4 pp. i 8 w. Popołudniu pełny program artystyczny.

W. Jurewicz były majster firmy. Ból głowy i wyczerpanie oraz zaburzenia żołądkowe, dolegliwości wątroby, nerek, kamienie żółciowe, reumatyzm, artretyzm, cierpienia hemoroidalne...

DRUKARNIA „PAX“ UL. ŚW. IGNACEGO 5. WILNO. Wykonuje wszelkie roboty drukarskie i introligatorskie szybko i dokładnie.

Parter od 80 gr. Balkon 50 gr. Sensacja stolic! — PREMERA! „TURNIEJ MIŁOŚCI“

W. Jurewicz były majster firmy. uprasza łaskawą klientelę o zwracanie się tylko pod adresem ul. Mickiewicza 4.

„Pogon“ Sp. z o. o. Drukarnia „Pax“ ul. Św. Ignacego 5. Wilno.

Letnisko do wynajęcia 3 pok. można pojedynczo. Kolonia Wil. (5 km. od Wilna) d. Nr 7, u właśc. Mariji Jasus

POT i NIEMIŁA WONA z RAK NÓGIPACH USUWA ZNANY I NIEZASTĄPIONY OD 1/2 WIEKU SUDORYN

W. Jurewicz były majster firmy. uprasza łaskawą klientelę o zwracanie się tylko pod adresem ul. Mickiewicza 4.

„Kurjera Wileńskiego“ przyjmujemy na najbardziej dogodnych warunkach

„Pianina“ Najstarsze w kraju założ. w 1840 r. ul. Dominikańska 17, telef. 10-58.

OGŁOSZENIE. Zarząd Kasy Chorych m. Wilna podaje niniejszym do ogólnej wiadomości, że na podstawie okólnika Okręgowego Urzędu Ubezpieczeń w Warszawie...

Dr. Aleksander Libo choroby uszu, gardła i nosa. Zawala 22, od 9—11 i 2—5 pp. 4803 W.Z.P. Nr. 98

„Kurjera Wileńskiego“ przyjmujemy na najbardziej dogodnych warunkach

Permutera Ultramarina jest bezwzględnie najlepszą i najwydajniejszą farbą do bielizny, wapna i celów malarskich.

OGRODNIK zónaty, bezdzietny, pierwsza siła fachowa, posiada posady od 1 sierpnia b. r. do ogrodu rentującego się lub większego dworskiego.

Biurowo Elektryczne D. Wajmana, Wilno, Trocka 11, tel. 781. Najtańsze źródło zakupu materiałów elektro-technicznych i radiowych.